

بداهه نوازی های مهدی خالیدی

نوشته
دکتر حسین مطلوبی (فرهنگ)

www.ketab.ir

انتشارات سرو

۱۳۹۰

سرشناسه	: مطلوبی، رحیم، ۱۳۱۵ -
هنوان و نام پدیدآور	: بداهه نوازی های مهدی خالدي، نوشته دکتر رحيم مطلوبی (فرهنگ)
مشخصات نشر	: تهران: سرو، ۱۳۸۶
مشخصات ظاهري	: ۷۲ ص.: پارتیسیون.
شماره استاندارد بین المللی موسیقی	: ۵۰۰۰۰ ریال ۵-۴۶-۲-۸۰۲۶۰۲-۰۰-۹۷۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: ص.ع. به انگلیسی: Khaledi's Improvisations
موضوع	: ویولن - - پارتیسیون.
شناسه افزوده	: خالدي، مهدی، ۱۳۶۹-۱۲۹۸
شناسه افزوده	: بهداد، منوچهر، نت نگار
رده بندی کنگره	: ۴م/۶ MT۲۶۵
رده بندی دیویی	: ۷۸۹/۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۶۱۷۶۱

تهران - میدان هفتم تیر - ابتدای بهار شیراز - شماره ۱۴
 تلفن: ۸۸۸۳۶۱۰۴ و ۸۸۳۱۸۵۹۱ - درونگار: ۸۸۳۰۸۹۲۴
 بداهه نوازی های مهدی خالدي دکتر رحيم مطلوبی (فرهنگ)
 نت نویسی منوچهر بهداد
 حروف نگاری و صفحه آرایی هادیان
 طرح جلد مهران رشاد
 لیتوگرافی تکنوگراف
 چاپ و صحافی مازیار
 نوبت چاپ اول، ۱۳۹۰
 تیراژ ۱۰۰۰ نسخه

شابم: ۵-۴۶-۲-۸۰۲۶۰۲-۰۰-۹۷۹ ISMN: 979-0-802602-46-5

حق چاپ و نشر برای انتشارات سرود محفوظ است.

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

فهرست

۵	مقدمه نگارنده
۷	بازای رمیده بخت من (احمد رضا احمدی)
۱۱	چه کسی برای یارمان استاد مهدی خالیدی ... (شاپور بهروزی)
۱۵	مهدی خالیدی نغمه پرداز دژ ویا های ... (شادروان فریدون ناصری)
۱۸	۱. دشتی
۲۲	۲. بیات ترک
۲۹	۳. افشاری
۳۵	۴. شور (شهرزاد)
۴۰	۵. بیات اصفهان
۴۵	۶. شوشتی
۵۰	۷. همایون
۵۶	۸. چهارگاه
۶۲	۹. ماهور
۶۸	۱۰. سه گاه

مقدمه

چند سال قبل در محفلی که جمعی از هنرمندان موسیقی حضور داشتند، با استاد مهدی خالدي که در آن موقع از فعالیت‌های رادیوکناره گرفته بودند گفتگو می‌کردم و چون از سال‌های خیلی دور (حدود ۳۱-۱۳۳۰) که آغاز آن از کلاس ویلن زنده‌یاد استاد ابوالحسن صبا بود، که ایشان برای دیدار استاد گاهگاهی به کلاس می‌آمدند و از آنجا بود که آشنائی من که هنرجوی کلاس استاد صبا بودم با ایشان شروع شد تا سال‌های بعد که مهر و دوستی بین ما ایجاد شد و چون من هم دوران جوانی را ساکن خیابان فخرآباد تهران بودم بیشتر ایشان را می‌دیدم و بعدها نوای دلنشین ساز و شخصیت والای او برآیم‌الگو شد.

ایشان در آن جمع به من گفتند: «نت ترانه‌هایی موجود است و باید فرصت کنم و آنها را مرتب کرده تا برای چاپ آنها اقدام شود ولی از سلونوازی‌هایی که همه مدینه‌نوازی بوده نتی در دست نمی‌باشد اما سه کاست دارم که عصاره و تنظیم شده نوازندگیم می‌باشد که به وسیله یکی از شرکت‌های پخش نوار تکثیر شده است ولی نت آنها نوشته نشده است و با شناختی که از شما دارم اگر فرصت دارید آنها را نت‌نگاری کنید تا مکتوب شده و باقی بماند».

این کار مدتی به خاطر مشغله کاریم به تعویق افتاد ولی همواره به فکر انجام آن بودم تا اینکه در موقعیتی مناسب و صرف اوقات طولانی آنها را نت‌نگاری کردم و در دفتری تقدیمشان کردم. این دفتر مدت‌ها نزد ایشان باقی ماند و هر وقت ملاقاتی دست می‌داد از دقتی که در کار کرده بودم صحبت می‌کردند تا اینکه... بیماری عارض استاد ارجمند شد و در بیمارستان بستری شدند. همه‌روژه چندین بار ایشان را عیادت می‌کردم. در یکی از روزها که دوست عزیزم آقای شاپور بهروزی نویسنده محترم کتاب وزین «چهره‌های موسیقی ایران» برای عیادت آمده بودند به اتفاق نزد ایشان رفتم و پس از صحبت‌های اولیه آقای خالدي دفتری را که مدت‌ها پیش به ایشان داده بودم از روی میز کنار تخت برداشتند و فرمودند: «اگر شما و آقای بهروزی این نت‌ها را

چاپ کنید خیلی ممنون می‌شوم» و با دست‌خطی در صفحه اول آن دفتر انجام این کار را به ما سپردند و پایان هر آواز نت‌نگاری شده را هم امضاء کرده بودند.

استاد خالدي به ديار باقى شتافت، بين دوستان به علت جبر زمان مفارقت پيش آمد و جناب بهروزي براى معالجه به خارج از کشور رفتند و من ماندم و نت‌هاى استاد از دست رفته و مشغله فراوان در ايران و يك عمر خاطره. تا اينكه موضوع نت‌ها و صحبت‌هاى زنده‌ياد مهدى خالدي را با دوست فرزانه جناب آقاى احمد رضا احمدى شاعر و نويسنده صاحب‌دل مطرح كردم و تصميم بر اين شد تا هرچه زودتر نت‌ها را چاپ كنم. لذا طى چندين جلسه دست‌نوشته‌هايم را كه همه به امضاى استاد فقيد زينت يافته بود به آقاى منوچهر بهداد دادم و ايشان با ظرافت و با دقت و ارادت مخصوصى كه به استاد خالدي داشتند آنها را نت‌نويسى و آماده چاپ كردند كه اميد است مورد پسند صاحب‌دلان ذوق و هنر خاصه نوازندگان ويلن قرار گرفته تا شايد توانسته باشم دين خود را به استاد عاليقدر و صاحب سبك موسيقى ايران اداكرده باشم و روح پرفتوح او از اين اقدام خوشنود شود. استاد خالدي در مصاحبه‌ها اغلب مى‌گفتند كه قالب ردیف‌نوازی را شكسته‌اند لذا در طى نوازندگى يك آواز گاهى چند مرتبه يك گوشه را به صور مختلف اجرا و تكرار مى‌كردند، لذا در متن نت‌ها نام گوشه‌ها جز در موارد خيلى استثنائى نوشته نشده است.

لازم است جوانانى كه در دوران فعاليت هنرى و اوج خالدي هنوز پاى به عرصه زندگى نگذاشته بودند از نوازندگى و اخلاق حسنه اين هنرمند شايبسته مطلع شوند. لذا خلاصه‌اى از چند مقاله كه صاحب‌نظران عاليقدر در مورد استاد خالدي نوشته‌اند و نمونه‌اى از خط و امضاى «مهدى خالدي» در اين مجموعه آمده است.

تشكرات قلبى خود را از دوستان ارجمند و صاحب‌دلان كه با قلم شيوای خود اين مجموعه را مزین نموده‌اند، همچنين از آقاى منوچهر بهداد كه زحمت نت‌نويسى را تقبل كردند و از جناب آقاى محمدرضا گرگين‌زاده مدير محترم و كاركنان مؤسسه انتشارات سرود كه براى چاپ اين مجموعه زحمت كشيده‌اند تشكر مى‌نمايم.

دكتر رحيم مطلوبى (فرهنگ)

۸۵/۱۲/۷